

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

KLASA: 602-01/14-01/00618
URBROJ: 533-26-14-0001
Zagreb, 24. listopada 2014.

**Ravnateljicama i ravnateljima
osnovnih i srednjih škola
u Republici Hrvatskoj
- svima**

**Predmet: Preporuke za uvođenje Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih
sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u
školskoj godini 2014./2015.**

Poštovane/poštovani,

sukladno *Odluci o donošenju Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole* (Narodne novine, broj: 104/2014.), u školskoj godini 2014./2015. planirana je međupredmetna i interdisciplinarna provedba Građanskog odgoja i obrazovanja.

Odluka o donošenju Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole i Program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj dostupni su, osim Narodnih novina, i na internetskoj stranici Agencije za odgoj i obrazovanje na poveznici: http://www.azoo.hr/images/strucni2014/Graanski_odgoj-program-2014_08_104_2019.pdf.

U prilogu dostavljamo *Preporuke za uvođenje Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u školskoj godini 2014./2015.* koji su pripremili savjetnici Agencije za odgoj i obrazovanje.

S poštovanjem,

POMOĆNIK MINISTRA

Stasa Skenžić, prof.

U prilogu:

1. *Preporuke za uvođenje Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u školskoj godini 2014./2015.*

PREPORUKE ZA UVOĐENJE PROGRAMA MEĐUPREDMETNIH I INTERDISCIPLINARNIH
SADRŽAJA GRAĐANSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA ZA OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE
U ŠKOLSKOJ GODINI 2014./2015.

Vođenje dokumentacije za praćenje i vrednovanje postignuća učenika u Građanskom odgoju i obrazovanju - Praćenje i ocjenjivanje

Postignuća učenika u *Građanskom odgoju i obrazovanju* koja se ostvaruju na međupredmetni i integrirani način svaki učitelj/nastavnik opisno prati u svom predmetu u rubrici za praćenje kada u sklopu svoga predmeta obrađuje sadržaje ističući i razvijajući zadane ishode.

Iz praćenja izvodi ocjenu koja je rezultat postignuća u usvajanju nastavnih sadržaja i stupnju razvijenosti ishoda predmeta koji su istodobno i sadržaji/ishodi Građanskog odgoja i obrazovanja.

Ocjena se upisuje u odgovarajuću rubriku ovisno o planiranim ishodima učenja za određenu nastavnu jedinicu. Ocjena se donosi i s aspekta Građanskog odgoja i obrazovanja kao poticajna komponenta za dobar učenikov rad, zalaganje ili dobro obavljenju aktivnost kao dio elementa ocjene pojedinog predmeta.

U provjeru učenikovih postignuća u sklopu određenog predmeta uključuje se provjera postignuća iz građanske kompetencije koju je učitelj/nastavnik planirao i razvijao tijekom nastave svog predmeta.

Učitelji/nastavnici trebaju informirati učenike o elementima praćenja i ocjenjivanja postignuća prema *Pravilniku o načinima, postupcima i elementima vrednovanja postignuća učenika u osnovnoj i srednjoj školi* (Narodne novine broj: 87/08., 86/09., 92/10. i 105/10.).

U rubriku bilježaka u imeniku upisuju se samo ona zapažanja o učeniku koja su učitelju/nastavniku u praćenju napredovanja učenika uočljiva, učeniku i roditelju razumljiva te koja učitelju/nastavniku mogu pomoći u konačnom vrednovanju postignuća učenika u Građanskom odgoju i obrazovanju.

Dnevnik rada

Navesti nastavnu jedinicu prema planu i programu predmeta (npr. povijesti, hrvatskoga jezika, stranoga jezika itd.) i označiti da je obrađena tema/ishod iz Građanskog odgoja i obrazovanja kraticom *GOO*.

U rubrici bilježaka navesti temu/ishod Građanskog odgoja i obrazovanja koja je obrađena odnosno razvijen ishod na integrirani način u predmetnoj temi.

Razredna mapa Građanskog odgoja i obrazovanja

U razrednu mapu Građanskog odgoja i obrazovanja ulaže se:

- Izvedbeni školski program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja *GOO-a* (prema Programu međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole, *Narodne novine*, broj: 104/14.).
- Kopija pripreme za izvođenje nastave nastavnog predmeta u kojoj su jasno označene (podvučene) teme i ishodi *Građanskog odgoja i obrazovanja* te najuspješniji radovi učenika, materijali vezani uz izvanučioničke aktivnosti, projekti i slično.

Na razini razreda formira se jedna mapa s odjeljcima: na primjer, 1.a, 1.b, 1.c. U školama koje imaju uvjete za to mapu mogu formirati i u *e-obliku*.

Učenička mapa osobnog razvoja u Građanskom odgoju i obrazovanju

U *Učeničku mapu osobnog razvoja u Građanskom odgoju i obrazovanju* učenik upisuje projekte i aktivnosti u kojima je sudjelovao, što je tijekom godine izradio u vezi s *Građanskim odgojem i obrazovanjem*, osobna zapažanja, bilješke, osvrte na naučeno, nove ideje i rješenja do kojih je došao, koje su mu vrijednosti važne i na koje teškoće je nailazio, prilaže priznanja, zahvalnice, potvrde o sudjelovanju u istraživačkim projektima škole i društvene zajednice, natjecanjima, smotrama, volontiranju, o završenim tečajevima (npr. tečaj pružanja prve pomoći).

Svrha mape je da služi kao podloga za profesionalno usmjeravanje učenika, motivator za otkrivanje vlastitih sposobnosti u sklopu njegova društvenog angažiranja i praktičnih aktivnosti, te za planiranje učenja i osobnog razvoja.

Za *Učeničku mapu osobnog razvoja u Građanskom odgoju i obrazovanju* može poslužiti: bilježnica, fascikl u koji učenik ulaže dokumente i potvrde o npr. realiziranim aktivnostima dobrovoljnog rada; učenik može sam kreirati korice za umetanje radova i dokumenata.

Učenik mapu nadograđuje i čuva tijekom cijelog školovanja, a u nju unosi i dokumente o završenim tečajevima, volontiranju i sl.

Pretpostavke za provođenje Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole:

- u sklopu stručnih vijeća potrebno je izraditi *Izvedbeni školski program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za godišnji plan i program rada školske ustanove*,
- *Izvedbeni školski program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja* integrira se u nastavni plan i program i u školski kurikulum na načelu racionalizacije, integracije i korelacije,
- osnovne i srednje škole koje još nisu izradile *Izvedbeni školski program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za godišnji plan i program rada školske ustanove* molimo da pripreme izmjene i dopune godišnjeg plana i programa rada školske ustanove,
- svi odgojno-obrazovni radnici u školi trebaju se informirati o *Programu međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole*, koji je dostupan na mrežnoj stranici Agencije za odgoj i obrazovanje: www.azoo.hr - dostupno na poveznici: http://www.azoo.hr/images/strucni2014/Graanski_odgoj-program-2014_08_104_2019.pdf,
- potrebno je zajednički planirati i programirati ishode i teme *Građanskog odgoja i obrazovanja* pronalaženjem i usklađivanjem međupredmetnih poveznica u pojedinim predmetima (nastavnim jedinicama) te izvanučioničkim aktivnostima,
- preporučujemo da se tijekom školske godine kontinuirano provode stručni sastanci u cilju pripreme međupredmetnih planiranja i programiranja ishoda *Građanskog odgoja i obrazovanja*,
- učiteljima/nastavnicima preporučujemo da jedanput mjesečno organiziraju razgovore s učenicima o njihovim postignućima i očekivanjima iz područja *Građanskog odgoja i obrazovanja*,

- ravnateljicama i ravnateljima preporučujemo da na razini škole imenuju koordinatora za provođenje međupredmetnog planiranja *Građanskog odgoja i obrazovanja* (npr. iz reda učitelja/nastavnika promoviranih u zvanja mentora i savjetnika, voditelja stručnih školskih vijeća /aktiva/, voditelja županijskih stručnih vijeća i stručnih suradnika),
- međusobna pomoć učitelja/nastavnika, zajedničko/timsko planiranje i programiranje, predavanje kolega na školskim stručnim vijećima razredne i predmetne nastave, predavljanje primjera dobre prakse na sjednicama Učiteljskog vijeća, razmjenjivanje priprema, uključivanje učitelja/nastavnika škole kao predavača na stručnim skupovima u organizaciji voditelja županijskih stručnih vijeća, predavljanje aktivnosti u provedbi *Građanskog odgoja i obrazovanja* i aktivnostima učenika u zajednici na mrežnoj stranici škole, razmjena stručne literature, predavljanje metoda rada prikladnih za pripremu i provedbu *Građanskog odgoja i obrazovanja* pretpostavke su za uspješnu provedbu *Građanskog odgoja i obrazovanja* na školskoj razni,
- pretpostavka za kvalitetnu pripremu i provedbu *Građanskog odgoja i obrazovanja* je kontinuirano stručno usavršavanje učitelja/nastavnika u području planiranja i programiranja usmjerenog na ishode, interaktivne metode učenja i poučavanja, razumijevanje ključnih pojmova iz *Građanskog odgoja i obrazovanja*. Tijekom školske godine 2014./2015. Agencija za odgoj i obrazovanje organizirat će za učitelje/nastavnike i ostale zainteresirane odgojno-obrazovne radnike stručna usavršavanja na županijskoj i državnoj razini - informacije o planu i programu stručnog usavršavanja na temu *Građanskog odgoja i obrazovanja* bit će dostupne na internetskim stranicama: www.azoo.hr i www.ettaedu.eu,
- na internetskim stranicama Agencije za odgoj i obrazovanje možete i moći ćete pronaći stručne materijale i informacije o aktivnostima vezanim uz pripremu i provedbu *Građanskog odgoja i obrazovanja*,
- pozivamo vas da redovito pratite internetske stranice Agencije za odgoj i obrazovanje i da prijavite i vaš projekt na *Smotru projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo* koje svake godine organizira Agencija za odgoj i obrazovanje,
- za sva pitanja ili objašnjenja u svezi s *Programom međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u školskoj godini 2014./2015.* možete se obratiti višim savjetnicima za nacionalne programe Agencije za odgoj i obrazovanje Nevenki Lončarić-Jelačić, prof. (adresa elektroničke pošte: nevenka.loncaric-jelacic@azoo.hr) i mr. sc. Tomislavu Ogrinšaku (adresa elektroničke pošte: tomislav.ogrinsak@azoo.hr).

